

This question paper contains 2 printed pages]

AC—385—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

GEOGRAPHY

Paper—XI

(Settlement Geography)

(Monday, 28-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) Use of map stencils is allowed.

(iii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) नकाशा स्टेन्सीलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iii) आवश्यक तेथे सुवक आकृत्या व आराखडे काढा.

1. Define settlement geography and explain its scope.

15

वस्ती भूगोलाची व्याख्या सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the 'Central Place Theory' of Walter Christaller.

वॉल्टर क्रिस्टॅलर यांचे 'मध्यवर्ती स्थान सिद्धांत' स्पष्ट करा.

P.T.O.

X315Y1B0E48X315Y1B0E48X315Y1B0E48X315Y1B0E48

WT

(2)

AC—385—2025

2. Explain the types and functions of rural settlement.

15

ग्रामीण वसत्याचे प्रकार आणि कार्य स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write in detail about urban problems and planning in India.

भारतातील नागरीकरणाच्या समस्या आणि नियोजनाविषयी सविस्तर लिहा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

(i) Hinterland

(ii) Rural-Urban Fringe

(iii) Urbanization in India

(iv) Pattern of rural settlement.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

(i) हिंटरलँड

(ii) ग्राम-नगर सिमांत क्षेत्र

(iii) भारतातील नागरीकरण

(iv) ग्रामीण वस्तीचे प्रारूप।

AC—385—2025

2

X315Y1B0E48X315Y1B0E48X315Y1B0E48X315Y1B0E48

This question paper contains 2 printed pages]

AC—356—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

GEOGRAPHY

(Oceanography-X)

(Friday, 25-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) Draw neat diagrams and sketches wherever necessary.

(iii) Use of map stencil is allowed.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) योग्य त्या ठिकाणी सुबक आकृत्या आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

(iii) नकाशा स्टेन्सिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

1. Explain the definition, nature and scope of Oceanography. 15

सागरशास्त्राची व्याख्या सांगून स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write a geographical account on the nature of Indian Ocean floor.

हिन्दी महासागरातील सागर तळरचनेचा भौगोलिक वृत्तांत लिहा.

2. Explain in detail distribution of ocean water salinity. 15

सागरजलाच्या क्षारतेचे वितरण सविस्तर स्पष्ट करा.

P.T.O.

X315Y2E9266X315Y2E9266X315Y2E9266X315Y2E9266

Or

(किंवा)

Illustrate the factors affecting on the distribution of oceanic temperature.

सागर जलाच्या तापमानावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Continental shelf
- (ii) Spring tide
- (iii) Effects of ocean currents
- (iv) Significance of study of oceanography.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) भूखंड मंच
- (ii) उद्यानाची भरती
- (iii) सागरी प्रवाहचे परिणाम
- (iv) सागरशास्त्राच्या अभ्यासाचे महत्व.

This question paper contains 2 printed pages]

AC—386—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

GEOGRAPHY

Paper—XI

(Geography of Regional Planning)

(Monday, 28-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Use of map stencils is allowed.

(iii) Neat diagrams and sketch map should be drawn wherever necessary.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) नकाशा स्टेंसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

(iii) योग्य त्या ठिकाणी सुचक आकृत्या व आराखडे काढणे आवश्यक आहे.

1. Write in detail about the meaning and objectives of regional planning. 15

प्रादेशिक नियोजनाचा अर्थ आणि उद्देश्याविषयी सविस्तर लिहा.

Or

(किंवा)

Write in detail about agricultural imbalance in India.

भारतातील कृषीच्या असमतोलाविषयी सविस्तर लिहा.

P.T.O.

X315Y1BB985X315Y1BB985X315Y1BB985X315Y1BB985

2. Explain the planning strategy for tribal region.

15

आदिवासी प्रदेशासाठी नियोजन व्युत्तरचना स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss various types of regions.

प्रदेशाच्या विविध प्रकाराविषयी चर्चा करा.

3. Write short notes on any *two* of the following :

10

- (i) Indicators of development
- (ii) Long-term planning
- (iii) Urban development planning
- (iv) Types of region.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) विकासाचे निर्देशांक
- (ii) दीर्घकालीन नियोजन
- (iii) नागरी विकास नियोजन
- (iv) प्रदेशाचे प्रकार.

This question paper contains 2 printed pages]

AC—311—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2025

ENGLISH (Optional)

Paper—VIII

(Women's Literature)

(Wednesday, 23-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *Figures to the right indicate full marks.*

1. How does Wislawa Szymborska express the feelings of the people in 'The Joy of Writing' ? 10

Or

Describe heartbreak and desperation of a mother protecting her child from the clutches of death in 'Song of Death'.

2. Discuss the issues raised by Mrinal Pande in 'Girls'. 10

Or

'Happy Endings' is a social satire'. Discuss.

P.T.O.

X315YB56792X315YB56792X315YB56792X315YB56792

3. What ideas about gender are discussed in the essay 'We Should All Be Feminists' ? 10

Or

According to Adichie, Social attitudes affirm the secondary status of women in society. Explicate.

4. Write a detailed note on 'the concept of justice' envisioned by Susan Glaspell in the play 'Trifles'. 10

Or

Discuss relevance of the title 'Trifles' by Susan Glaspell.

5. Write short notes on any *two* of the following : 10

- (i) Feminism
- (ii) Indian Women Writers
- (iii) The Third wave of feminism
- (iv) 21st century women writers.

This question paper contains 3 printed pages]

AC—355—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2025

HISTORY

Paper—VII

(Chhatrapati Shivaji and His Times : 1630–1707 A.D.)

(Friday, 25-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) All questions carry equal marks.

(ii) All questions are compulsory.

(i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

1. Explain the water management policy of Chhatrapati Shivaji Maharaj. 10

छत्रपति शिवाजी महाराजाचे जलव्यवस्थापन विषयक धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Evaluate the relation between Chhatrapati Sambhaji-Mughal.

छत्रपती संभाजी-मोगल संबंधाचे मूल्यमापन करा.

2. Explain the contribution of Chhatrapati Rajaram Maharaj in Maratha war of independence. 10

छत्रपती राजाराम महाराज यांचे मराठा स्वातंत्र्य युद्धात योगदान स्पष्ट करा.

P.T.O.

X315Y4AA243X315Y4AA243X315Y4AA243X315Y4AA243

WT

(2)

AC—355—2025

Or

(किंवा)

Evaluate the Maratha war of independence.

मराठा स्वातंत्र्य युद्धाचे मूल्यमापन करा.

3. Explain the relation of Chhatrapati Sambhaji Maharaj with Portuguese—
British. 10

छत्रपती संभाजी महाराजाचे पोर्तुगीज-ब्रिटिश संबंध स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain contribution of Santaji Ghorpade and Dhanaji Jadhav in Maratha
war of independence.

मराठ्यांच्या स्वातंत्र्य युद्धात संताजी घोरपडे व धनाजी जाधव यांचे योगदान स्पष्ट करा.

4. State the relation of Maharani Tarabai with Mughals. 10

महाराणी ताराबाई मोगल संबंध स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the village administration of the Marathas.

मराठ्यांचे ग्राम प्रशासन वर्णन करा.

X315Y4AA243X315Y4AA243X315Y4AA243X315Y4AA243

5. Write short notes on (any two) :

10

- (i) Chhatrapati Shivaji Maharaj environmental policy
- (ii) Chhatrapati Sambhaji relation with Siddhis
- (iii) Chhatrapati Sambhaji relation with Adilshahi
- (iv) Central administration.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) छत्रपती शिवाजी महाराजांचे पर्यावरण विषयक धोरण
- (ii) छत्रपती संभाजी-सिद्धि संबंध
- (iii) छत्रपती संभाजी आदिलशाही संबंध
- (iv) केंद्रीय प्रशासन.

This question paper contains 3 printed pages]

AC—384—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

ARPIL/MAY, 2025

HISTORY

Paper—VIII

(History of India—1747 to 1856 A.D.)

(Monday, 28-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Explain the causes of the battle of Plassey 1757 A.D. 10

इ.स. 1757 च्या प्लासी लढाईची कारणे विशद करा.

Or

(किंवा)

Mention the internal reforms under Lord Robert Clive.

लॉर्ड रॉबर्ट क्लाइव्हच्या अंतर्गत सुधारणा सांगा.

2. State the measures taken by Warren Hastings for the consolidation of power. 10

वॉरन हेस्टिंग्जने सत्तासंघटनासाठी केलेल्या उपाययोजना सांगा.

P.T.O.

X315YIC1C7BX315YIC1C7BX315YIC1C7BX315YIC1C7B

WT

(2)

AC—384—2025

Or

(किंवा)

Describe the social reforms of Lord William Bentinck.

लॉर्ड विल्यम बेंटिंकच्या सामाजिक सुधारणांचे वर्णन करा.

3. Explain the Lord Hostings reforms :

10

लॉर्ड हेस्टिंग्जच्या सुधारणा विशद करा.

Or

(किंवा)

Explain the Dual government in Bengal and state its effects.

बंगालमधील दुहेरी शासनव्यवस्थेचे वर्णन करून परिणाम स्पष्ट करा.

4. Explain the foreign policy of Lord Cornwallis.

10

लॉर्ड कॉर्नवालीसचे परराष्ट्र धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Review various reforms of Lord Dalhousie.

लॉर्ड डलहौसिच्या विविध सुधारणांचा आढावा घ्या.

5. Write short notes on (any two) :

10

(i) Battle of Buxar-1764

(ii) Deployment force

(iii) Settlement of Thugs

(iv) British East India company.

X315Y1C1C7BX315Y1C1C7BX315Y1C1C7BX315Y1C1C7B

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) बक्सारची लढाई (1764)
- (ii) तैनाती फौज
- (iii) ठगांचा बंदोबस्त
- (iv) ब्रिटिश ईस्ट इंडिया कंपनी.

This question paper contains 3 printed pages]

AC—312—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2025

SOCIOLOGY

Paper—VIII

(Neo-Social Movement)

(Wednesday, 23-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) *All* questions carry equal marks.

(iii) Students should see the original English questions.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) विद्यार्थ्यांनी मुळ इंग्रजी प्रश्न पहावेत.

1. Elaborate the types of social movements.

10

सामाजिक चळवळीचे प्रकार विशद करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on the peasant movement.

शेतकरी चळवळीवर निबंध लिहा.

P.T.O.

X315YB52F5EX315YB52F5EX315YB52F5EX315YB52F5E

WT

(2)

AC—312—2025

2. Elucidate the effect of Dalit Panther Movement.

10

दलित पँथर चळवळीचे परिणाम विशद करा.

Or

(किंवा)

Write the effect of the movement to eradicate superstition.

अंधश्रद्धा निर्मुलन चळवळीचे परिणाम लिहा.

3. Write the reasons of Maratha Reservation Movement.

10

मराठा आरक्षण चळवळीचे कारणे लिहा.

Or

(किंवा)

Comment on Dalit Women's movements.

दलित महिला चळवळीवर भाष्य करा.

4. Write an essay on the tribal movement.

10

आदिवासी चळवळीवर निबंध लिहा.

Or

(किंवा)

Elucidate the nature of Dhanger Reservation Movement.

धनगर आरक्षण चळवळीचे स्वरूप विशद करा.

X315YB52F5EX315YB52F5EX315YB52F5EX315YB52F5E

This question paper contains 3 printed pages]

AC—315—2025

FACULTY OF INTERDISCIPLINARY STUDY

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2025

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Paper—XI

(Library and Information Profession)

(Wednesday, 23-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. What is Librarianship ? Explain philosophy of Librarianship. 10

ग्रंथपालन म्हणजे काय ? ग्रंथपालनाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Discuss in detail on the role of library and information professionals in modern age.

आधुनिक युगामध्ये ग्रंथालय आणि माहिती व्यावसायिकांची भूमिका यावर सविस्तर चर्चा करा.

2. Which are the ethics of Librarianship ? Discuss. 10

ग्रंथपालनाची नितीतत्वे कोणती ? चर्चा करा.

P.T.O.

X315YD137D3X315YD137D3X315YD137D3X315YD137D3

WT

(2)

AC—315—2025

Or

(किंवा)

Describe in detail Maharashtra Library Association.

महाराष्ट्र ग्रंथालय संघाचे सविस्तर वर्णन करा.

3. What is Library Association ? Explain the functions of library association.

10

ग्रंथालय संघ म्हणजे काय ? ग्रंथालय संघाची कार्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe in detail IASLIC.

इयास्लिकचे सविस्तर वर्णन करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

- (i) Indian Library Association (ILA)
- (ii) RRRLF (Raja Ram Mohan Roy Library Foundation)
- (iii) Library Publicity
- (iv) Extension Activities.

X315YD137D3X315YD137D3X315YD137D3X315YD137D3

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) भारतीय ग्रंथालय संघ
- (ii) आर.आर.आर.एल.एफ.
- (iii) ग्रंथालय जनसंपर्क
- (iv) बहिःशाल योजना/उपक्रम.

This question paper contains 3 printed pages]

AC—313—2025

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2025

PUBLIC ADMINISTRATION

Paper—VIII

(Urban Local Government)

(Wednesday, 23-4-2025)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) *All questions are compulsory.*

(ii) *All questions carry equal marks.*

(i) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. State the meaning and causes of urbanization.

10

नागरीकरणाचा अर्थ आणि कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the provisions of 74th constitutional amendment.

74व्या घटनादुरुस्तीतील तरतुदी स्पष्ट करा.

2. Elucidate the composition and functions of municipal corporation.

10

महानगरपालिका रचना व कार्य विशद करा .

P.T.O.

X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2

WT

(2)

AC—313—2025

Or

(किंवा)

Write an essay on the problem of slum.

झोपडपट्टीच्या समस्येवर निबंध लिहा.

3. Discuss on legislative control over urban local government. 10

नागरी स्थानिक शासनावरील कायदेमंडळाच्या नियंत्रणावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write composition and functions of Nagar Panchayat.

नगरपंचायत रचना व कार्य लिहा.

4. Elucidate the impact of 74th Constitutional Amendment Act. 10

74व्या घटनादुरुस्तीचे परिणाम विशद करा.

Or

(किंवा)

State Judicial control over urban local government.

नागरी स्थानिक शासनावरील न्यायिक नियंत्रण सांगा.

5. Write short notes on any *two* of the following : 10

- (i) Municipal Council
- (ii) Water Management
- (iii) Pollution
- (iv) Consequences of Urbanization.

X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2

WT

(3)

AC—313—2025

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) नगरपालिका
- (ii) पाणी व्यवस्थापन
- (iii) प्रदुषण
- (iv) नागरीकरणाचे परिणाम.

AC—313—2025

3

X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2X315Y9ADCD2